

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Episcopiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Elementele fericirii

(Continuare).

2. Factorii morali.

Să ne aducem aminte de toate elementele materiale de care am vorbit și să ni le cugetăm unite într'o persoană; în acest caz am avea fericirea *obiectivă* deplină, dar nu putem zice că avem și pe cea *subiectivă*, adică fericirea cum să simțeste, gustă și viețuește. Să poate întâmpla să avem înaintea-ne o ființă foarte nefericită, pentrucă îi lipsește cel mai important factor al fericirii desăvârșite: îi lipsește dispoziția caracterului necesară nu numai de a scoate din obiectele ce-l înconjură satisfacțiunile legitime de a-l face fericit, ci și a simți și gusta zisele satisfacții, a le cunoaște valoarea și aprecia această valoare.

Oameni cari dispun de toate elementele materiale ale fericirii sânt foarte rari. Starea, d. e., luată în înțelesul obicinuit, este privilegiul numai al unora, deși incontestabil este un element important al fericirii obiective. Cea mai mare parte a oamenilor în această privință sânt reduși la înlesnire ori jenare mai mică sau mai mare. Să ne închipuim un individ cât să poate de mult lipsit de aceste elemente, în acest caz avem înaintea-ne totală lipsă a înlesnirii ce o dă fericirea obiectivă; totuș poate că respectivul nu e nefericit, din contră poate se simte fericit. Aceasta să întâmplă din motivul, că respectivul are dispozițiile caracterului necesare nu numai la a gusta și simți satisfacțiunile ce nu le poate scoate din obiectele ce nu le poșede, ci nici nu sufără moralicește din lipsa lor. Aci avem cazul contrar dela cele spuse mai sus.

Acest fericit temperament invidiat de toată lumea educația îl poate da și în faptă îl și dă.

Notăm în treacăt că nu ne ocupăm aci cu

o problemă din economia politică și nici nu să afirmă că cestiunea socială ar fi ușor de rezolvit, având adecă numai să să spună oamenilor să se rezigneze. Dar bogații și săracii vor continua apucăturile lor de mai nainte și așa mizeria să află pretutindene ca umbra la lumină. Prin urmare a vorbi așa fel ar însemna a nu cunoaște timpurile și reformole ce să impun.

Am zis că fericirea atârnă foarte mult de educație. Să gândim numai că în jurul nostru, între prieteni și cunoscuți sânt mulți oameni fericiti? Cu greu să poate afirma aceasta. Că sânt mulți cari par a gusta mare fericire, e drept; dar toate acestea sânt numai în afară. O păreche care surizând trece strada, radiază într'o serată, când se re'ntoarce în internul său află numai plictisală, tristețe, câteodată și ceva mai rău, prin urmare tot ce e opus fericirii. Și ceice nu pot merge în lume, dar ard de dorul de a merge, cari ar putea fi fericiti fără de acest dor care-i roade; acești oameni mititei cu puțină avere și gusturi mari, cari vi-sează fără nici un folos de moșteniri mari ca să poată străluci etc. — aceștia toți sânt oare mulțamiți cu soartea lor? Unul vrea glorie, altul noroc; altul, necunoscându-ș mediocritatea, aspiră lucruri înalte — au aceștia adevărată ideie despre fericire? Astfel trebec să examinăm deosebite stări sufletești; psihologul are un frumos câmp de lucrat.

E sigur, că lung e șirul celorce sufăr, nu atât în urma lipsei de bunăafare, cât mai vârtos în urma că n'au educație. Numai din acest punct de vedere judecând vom recunoaște importanța deosebită ce are educația.

Supt educație înțelegem: *formarea spiritului și a inimii*. Ce privește spiritul, e de observat, că nu să înțelege cultura ce o dobândește cineva prin matematici ori alte științe naturale; aici e vorba numai de cunoștința adevărurilor ce învață pe

om despre ținta vieții, despre datoriile și drepturile ce urmează din acestea.

1. *Rolul religiei în educație.* Numai religia o capabilă să umple, după cuvânt, această înaltă funcțiune. Orce altă lucrare e stearpă. Fără ajutorul ei, fără luminile ei ar fi a silii omenirea la barbarie intelectuală, cea mai rea între toate; a închide intrarea în regiunile care sânt așa de importante pentru fericirea noastră. Sântii și ceice aici pe pământ au gustat fericirea cea mai adevărată, cea mai curată, cea mai trainică, n'au fost în viața lor altceva decât exploratori îndrăzneți cari au pătruns până la adâncurile acestor ținuturi și lăsară departe în urma lor restul omenirii. Apoi e cunoscut că unii din aceștia au avut o inteligență puternică; toți însă au fost impresionati de lumina dumnezească a adevărilor vecinice.

Învățăturile religiei răspândesc în suflet cea mai deplină claritate asupra tuturor problemelor ce ne pot interesa. De unde vine omul? Unde merge? Acestea sânt chestiuni de prima ordine. Religia le rezolvă simplu, clar, logic, spre satisfacția cea mai desăvârșită a rațiunii, dar fără pasiune în general și orgoliu în particular. Aceste clarități nasc în spirit o mare și dulce seninătate, liniște profundă, veselie plăcută. În astfel de stare a spiritului omul lesne o dispus la fericire.

E oare ceva neînsemnat, a ști că viața aceasta e numai mijloc, că avem un suflet nemuritor, că vom fi judecați și că soarta noastră vecinică atârână dela noi; că toate bunurile pământului nu trebuie căutate pentru ele înșile și că să le întrebuițăm în măsură cuvințioasă; că toate aici pe pământ, în detal și în întregul, în viața individuală și socială sânt ordonate cu priviro la o altă viață? Cunoașterea că neamul omenesc e unitate nu ne dă oare noțiunea și adevăratul înțeles despre libertate, legalitate și frățietate? Nu ne învață ea destul de lămurit, că avem datorii sociale față de aproapele? Nu ne îndeamnă să fim cât să poate de buni și desinteresați? Omul nu poate fi fericit decât când își împlinește datoriile, iar acestea le pune într'un mănunchi religia.

Mănunchiul acesta luminos ce ne vine de sus nu nimicește autonomia rațiunii noastre; din contră îi vine într'ajutor; în loc ca omul să oarbece, e povățuit cu îndrăzneală de lumina supranaturală și cucerește adevărul în toate științele cerându-le sprijinul la întocmirea fericirii omenești. Religia avansează prin urmare un considerabil fond, iar noi să-l folosim scoțând din el cât să poate de mult.

Dar religia formează și inima. Cu câtă gingășie, siguranță se apropie ea de inima co-

pilului ducându-l de mână până la vârsta juneții, apoi păzește pe omul matur pe căile adevărului, îmblânzește inimile împietrite ale bătrânilor, face ca spiritul să stăpânească carnea! Ce e mai bun decât a înlocui ura cu dragoste, mânia cu dulceață, răzburarea cu ortare generoasă, mândria cu umilință, nesupunerea cu ascultare, egoismul cu caritate, nedreptatea cu dreptate, lenea cu lucrare, viciul cu virtute? Mai mult decât stelele pe cer sânt inimile ce religia le-a schimbat, le-a înviat. Câte firi pierdute n'a scos ea din adâncul pierzării ca să le curețe și să le ducă la înălțime! Cu ce ropejune inimile care s'au supus ei au atins cea mai înaltă perfecțiune! Ce lucruri nu produc inimile în care religia a deșteptat dispoziții minunate!

Religia lămurește spiritul, încălzește inima cu dispoziții, unde apoi să poate arunca sămânța bună, care încolțește, crește și aduce roadă abundantă. Religia deci pune temelia educațiunii.

Bazele trainice ale educațiunii să pun în familie, despre ce în numărul viitor.

(Urmează).

Creștinismul și învățării în veacul al XIX

(Continuare)

Victor Regnault (1810—1878), ale cărui lucrări despre problema căldurilor specifice, dilatațiunea gazurilor, igrometrie, balanțe etc. vor rămânea un capitol important al istoriei științelor teoretice și aplicate. Dar chiar istoria vieții lui merită să fie descrisă. Nenorocirea îl urmărirea cu stăruință și i-a imprimat un caracter din cele mai atingătoare. Născut în 1810 din un tată dela corpul inginerilor geografi militari abia era de doi ani când tatăl lui, rănit de moarte, l-a părăsit pe drumul Vilnei, apoi nu mult după aceea pierde și pe mamă sa rămânând singur cu o soră și fără mijloace; pronia dumnezească însă nu l-a părăsit, căci e luat de o familie din prieteni. E dat învățării într-o casă de informațiuni, unde rămâne până la al 18. an al vârstei. În Biblioteca națională, unde merge adescori când avea răgaz, învață el cu multă ușurință elementele matematicii și așa nu peste multă vreme ajunge în institutul de preparare al școlii politehnice. Era aproape să termine când o boală grea îl împiedecă a se prezenta la examenul de a fi admis în școala aceasta. Totuși intră aci la 1830; dar o țandură de sticlă îi primejduiește ochiul stâng și trebuie să odihnească timp mai îndelungat.

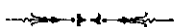
De aici înainte cariera lui e un șir lung de învățământ, totdeauna este el sărac și desinteresat necontând pentru experiențele lui decât la mijloacele ce i-să dădeau din partea autorităților publice.

Revoluția din 1848 erupe, iar Regnault începe să publice un espozeu al lucrărilor sale asupra aburilor

de apă. Un moment era teamă că noul guvernament nu va mai da ajutoare pentru știință. Să întrevine, ce face onoarea Angliei și savantului francez: Societatea inginerilor din Londra, frapată de frumseța rezultatelor obținute de Regnault, îi pune la dispoziție fondurile necesare de a-și continua experiențele. Spre onoarea Franței însă guvernamentul ei încă ține să vină într'ajutor la continuarea lucrării începute.

Un nou accident de laboratoriu în 1856 îl duce aproape de moarte, apoi începe un șir de doliu: își pierde soția, apoi femeia care în anii copilăriei luase rolul de mamă, în urmă două rudenii care de multă vreme le luase la sine înconjurându-l cu deosebită afecțiune. Îi mai rămâne un băiat, pictor cu viitor cu glorie populară: Enric Regnault cade la Buzenval (19 Ianuarie 1871) atins de glonțul dușmanului. Câteva săptămâni mai înainte mâna brutală a unui German i-a distrus laboratorul și manuscrisele în Sevres.

În fața acestor experiențe Regnault se hotărăște să fugă din Paris la Lassigneu (aproape de Geneva) în casa unui învățacel de mai înainte de ai săi. Aici însă nouă catastrofă: sora lui, credincioasă soată a durerilor și bucuriilor lui moare. Academia de știință trimite pe Enric Sainte-Claire Deville să-l supravegheze în timpul acestei nenorociri; dar, observă Daubrès în raportul făcut Academiei: „Numai credința religioasă îl poate mângâia, iar această mângâiere lui nu i-a lipsit“. Și J. B. Dumas aduce mulțămintă episcopului de Belley care a fost plin de bunătate către colegul lor, l-a îngrijit în nenorocire și l-a mângâiat până la cea din urmă oră a vieții (în ședința anuală a Academiei de științe din 14 Martie 1881).

(Urmează)

Predică

rostită la înmormântarea răposatei preotese *Lucreția Musta* din
Glimboca la 23 Iunie 1909.

„Nu este durere ca durerea mea!“

Jalnici ascultători!

În lumea aceasta de prea bunul Dumnezeu atât de frumos împodobită și plină de bunătăți, — pretutindenea vedem veselie, bucurie și fericire — însoțite de întristare, durere și nefericire.

Pe câmpia cea prea ales împodobită cu floricelele de o frumsețe farmecătoare și de o veselie încântătoare, care desfătează privirea și înviorază inimile noastre, dacă privim și cercetăm mai cu deamăruntul — vedem și floricelele mâhnite și altele de tot vestejite, care întristează inimile noastre, vestindu-ne vecinica lege că: „Toate cele pământeste sunt deșertăciune“.

Stând pe prispa casei — privirea noastră să oprește sub streșină, la începuturile unui cuib — pe carele blânde rândunele îl zidesc ca lăcaș al iubirii și fericirii și pentru sporirea neamului lor.

La vederea acestui cuib abia început, inima noastră să pătrunde de simțământul iubirii — și cu

drag urmărim stăruința și hărnicia neobosită a blândeilor rândunele, îndulcindu-ne de bună înțelegerea și dragostea lor atât de măreț arătată la săvârșirea lăcașului fericirii casnice.

Cea dintâi ciripire a micilor pușori ne face să săltăm de hucurie și de veselie, iar iubirea de mamă cea nemărginită și prea măreață a rândunelei dovedită întru creșterea pușorilor, prin o drăgălășie nespuse și sirguintă neobosită, prin ingerescul cântec al ciripilor de o farmecătoare iubire înaltă cugetul sufletului nostru la înțelegerea iubirii și a bunătății sublime a Dumnezeirii față de ființele lumii.

Veselia, bucuria și fericirea plutesc din belșug împrejurul cuibului, îndeosebi când pușorii cu drăgălășele încercări de a zbura desfătează și înveselesc rândunelele mame.

Dar iată nemiloasa moarte! Cu săgeata-i veninoasă străpunge rânduneaua mamă tocmai în vremea cea de grea încercare, când pușorii așteaptă ca mama iubită să-i povățuească în zborul lumii și să le arate calea fericirii și a bunătăților pământești.

Văzând și simțând pușorii, că iubita lor mamă nu mai vine să-i încălzască cu focul iubirii de mamă, desnădăduiți suspină ciripiri de întristare și stăsie-toare de inimi, care izvoresc lacrimi arzătoare ale durerii nespuse.

De pe fețele voastre, jalnici ascultători văzând mahnirea și întristarea Voastră, simțesc amară durere și înțeleg că, aceasta vine de acolo: că în mijlocul nostru, rece și fără de suflare, se află rămășițele pământești ale unei mame prea iubitoare.

Mama prea iubitoare, Lucreția, împreună cu iubitul ei soț — cu 28 de ani înainte — în mijlocul și supt ochii D-Voastră au început a-și zidi cuibul iubirii și a fericirii casnice și a sporirii neamului românesc.

Noi toți am auzit ciripirile cele pline de veselie și de bucurie ale fiului și ale ficelor răposatei; ale acestor fii prea fericiți a se încălzi la sânul unei mame, care a avut o inimă prea plină de iubire părintască, dovedită într'un mod strălucit prin creșterea morală, religioasă, evlavioasă și iubitoare de neam ce a dat-o fiilor ei.

Fericiți au fost acești fii, căci au fost supt scutul unei mame de o sirguintă și hărnicie neobosită întru a câștiga bunătățile cele pământești fiilor ei.

Iată nemiloasa moarte cu săgeata-i inveninată a stins vieța mamei iubitoare, și împrejurul trupului rece stă soțul mult întristat și ficele care în durerea lor nespuse suspină suspinele durerii sfâșietoare de inimi.

Iată nemiloasa moarte a răpit pe mama iubitoare tocmai în vremea cea de grea încercare, când fiii așteaptă ca iubirea de mamă să-i povățuească în această lume înșălătoare și cu sfaturile sincere și înțelepte de mamă să le arate calea bunătăților vremelnice, precum să le lumineze și calea bunătăților sufletești cele vecinice.

Din o țară îndepărtată, unde iubirea mamei evlavioase a trimis pe cel mai iubit fiu ca să se desăvârșească în știința înaltă a cunoștinții și a înțelegerii credinții creștine, simțim suspinele durerii celei sfășietoare de inimă a fiului ce se muncește de chinurile durerilor pierderii de mamă, și acele suspine împreunându-le cu suspinele ficelor ce înconjură coșciugul — și care sfășie auzul inimii noastre — zic încă odată — împreunând suspinele a vă lămuri durerea — nu mă pricep, ci ca prorocul suspin: „Nu este durere ca durerea mea“.

Noi stând, privind și indeosebi înțelegând și simțind nespusa durere, Vă zicem jalnicule soț și vouă ficelor: Durerea Voastră este și durerea noastră a fraților în Cristos, a soroților preotese, a turmei cuvântătoare și a tuturor neamurilor și prietenilor.

Zic că durerea de azi este și durerea turmei, fiindcă alături de soțul ei iubit, părintele Vostru sufletec, răposata a fost Vouă pildă vrednică de evlavie religioasă, de iubire și bunăînțelegere casnică; pildă prea vrednică de urmat întru creșterea pruncilor, a agonisirii cu sudoarea dreptății și a sirguinții a bunățăților pământești; pildă vrednică de cruțare și de bună cumpătare.

Copleșiți în cugete și simțiri de chinurile intristării cei nespuse nu rămânem în amorțeala desnădejdiei, ci părăsind cele deșarte ale lumii, să înălțăm privirea la cele cerești și din izvorul virtuții creștine a „nădejdiei“ să adăpăm simțămintele și cugetele sufletelor noastre cu dulceața vieții și fericirii celei în veci fără de sfârșit a împărăției cerești.

Indeosebi Vouă, mult intristatule soț și nemângăiaților fii, Vă zic: Îndrăzniți a prvi cu liniște și cu deplină mângăere sufletească la făgăduința cerului, căci sufletul soției și mamei voastre împodobit este cu cununa faptelor bune, care fapte atodreptul judecător le răsplătește cu fericirea raiului; iar voi prin rugăciuni neîntrerupte pentru odihna și fericirea sufletului mamei voastre veți primi picurii rouei cerești care vor înviora iarăș inimile voastre mahnite de chinurile intristării.

Mormântul cel rece și întunecos stă gata să înghită pentru vecie pe neuitata răposata Lucretie deci în clipita cea din urmă — prin mine — is în cel din urmă rămas bun.

Mult iubite soțule! În anul al 28-lea al fericitei împreună vețuirii iată a sunat vecinica despărțire, atât de dureroasă și grea; deci rămânând întreaga datorință părintească numai asupra-ți, veghează și îngrijește ca fiii noștri să umble și în viitor pe căile cele bune pe care căi împreună i-am condus. Iartă greșalele mele și la altariul Domnului roagă-te pentru odihna sufletului meu.

Prea iubiții mei fii! Iată vă dau vouă cea din urmă poruncă: iubiți cu cea mai mare supunere fiască pe intristatul vostru tată; iubiți-vă unul pe altul, căci numai astfel vă vor cunoaște oamenii că sănateți ai mei fii. Neîncetat înălțați rugăciuni către Părintele cerec pentru odihna sufletului meu.

Înalt Prea Cuvioase Părinte, mie mult stimat și preavenerate cumnate, primește mulțăminta mea pentru cea din urmă cinste ce mi-ați arătat, rugându-Vă din toată inima ca să-mi permiteți ca în mâinile preavrednice ale I. P. C. Voastre să depun viitorul nemângăiaților mei orfani.

Neamurilor, pretenilor și iubiților mei consăteni, mulțămindu-Vă pentru cinstea de pe urmă, Vă zic cel din urmă rămas bun.

Iar eu din parte-mi zic: *Vecinică să-ți fie pomenirea Ție cea vrednică de fericire!! Amin.*

Ioan Popovici
preot în laz.

Știri

Dar. Ilustritatea Sa *Di Gheorghe Szerb*, conzilier aulic, a dăruit suma de 4000 coroane pentru zidirea unui internat de fete al „Reuniunii femeilor române arădane“.

Secțiile literare ale Astei s'au întrunit Miercuri. Prezenți sânt: Iosif St. Șuluțu, P. Cosma, I. A. de Preda, Andreiu Bârseanu, Dr. I. Stroia, A. Vlaicu, P. Pletosu, A. Ceortea, S. Stoica, T. V. Păcățian, E. Hodoș, N. Togan, Negruțiu, Dr. Blaga, Dr. I. Lupaș, Dr. Radu, V. Goldiș, Dr. V. Bologa, Dr. I. Borcia, Dr. I. Rațiu, G. Precup, D. Lăpădat și secretarii Asociațiunii Oct. Goga, Oct. C. Tăslăuanu.

Mormântul unui rege. Să afirmă că cu prilejul unor săpături în Agriș, locuit de Români și Șvabi s'ar fi aflat mormântul regelui ungar *Andrei II* (1205—1235). Anume s'a dat de oase omeșești și o tablă de ghips cu inscripția: 1365. Rex. Andreas II.* În acel loc era mai nainte o mânăstire, care a fost ruinată pe vremea Turcilor.

Beția atât de înrădăcinată între oameni, după ce a făcut ne-nunțate victime — să crede că poate fi înlăturată cu o lovitură. Adecă un ziarist a propus, ca în fiecare cărcimă să se așeze pe păreți oglinzi, care să arate în ce stare a intrat oaspele în local și cum l-a părăsit. Astfel s'ar produce averziune față de beutură atât în celce a beut și s'a îmbătat cât și în celce l-ar vedea.

Opere de artă s'au descoperit cu ocaziunea săpăturilor făcute la Pompei. S'au dat peste o vilă în încăperile căreia s'au aflat 28 de frescuri conservate admirabil. Eleganț și espresia acestor frescuri întrec în strălucire toate frescurile pompeiane descoperite până acum. Să prezintă deosebite scene din viața casnică și mitologie.

Ce să învățăm?* Mulți învață multe și adesea tocmai ce li-e mai delipsă nu știu. Un luntraș trecea în luntre preste un râu lat pe un filozof. Pe cale zice filozoful luntrașului: „Te pricepi ceva în matematică?“ „Ba, despre aceasta nici nu am auzit“, îi zice luntrașul. „Ce pagubă! Un pătrar din viață l-ai pierdut înzădar“. Nu preste mult îl întrebă despre astronomie, mai apoi despre psihologie și zice, că-i pare rău că a pierdut $\frac{2}{4}$, mai apoi $\frac{3}{4}$ din viață înzădar. Într'accasta luntrea să izbește de o stâncă și vătămându-să rău începu a lua apă. Acum întreabă luntrașul pe filozof: „Dar dta știi să innoți?“ „Ba!“ îi răspunde filozoful perplex. „Atunci urcă-te în spate la mine, că îți sânt pierdute toate patru pătrări din viață“.

Medicii asemănați cu boactării.* Un principe morbos, conzultând pe vestitul medic din Berlin Hufeland, îi zice: „DVoastră medicii cunoașteți foarte bine corpul omeșec și așa de bunăseamă și puteți mult ajuta morboșilor. Am speranță mare în dta“. La aceasta Hufeland îi răspunde: „Da, dar și nouă, medicilor, ne merge adesea ca și boactării; ei cunosc străzile și casele pe din afară foarte bine, dar numai rareori și ce să petrece în case“.

* Trimise de preotul *N. Jurca* din Ciroș.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Ven. Conzistoriu dtto se escrie licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a salei de învățământ confesional gr. or. rom. din **Curtea**, protopopiatul Făgetului, cu prețul de esclamar, 4546 coroane 11 fil. în care sumă se cuprinde și materialul întreg dimpreună cu zilerii.

Licitațiunea se va ținea în 5/18 Iulie 1909. la 2 ore p. m. în școala confesională română din loc.

Reflectanții vor depune, ca vadiu 10% din prețul de esclamar înainte de începerea licitațiunii.

Planul, specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea ori și când la presidiul comitetului parohial.

Intreprinzătorul este îndatorat a plăti arhitectului pentru plan și specificațiunea de spese 50 coroane.

Participanții la licitațiune nu au dreptul a pretinde diurne sau spese de călătorie.

Curtea, din ședința com. parohial ținută la 4 Iulie n. 1909.

2—3 [6]

Comitetul parohial.

Pe baza încuviințării Ven. Conzistoriu diecezan dtto 18 Iunie 1909 Nr. 3885 ex 1909 să escrie licitațiune minuendă pentru renovarea sfintei biserici, și adecă: facerea ceriului, facerea ferestrelor, văruierea din lăuntru și afară a sfintei biserici, din comuna **Jamul mic**. Prețul de esclamar este 2403 cor. 28 fil.

Licitațiunea se va ținea după expirarea de 30 zile dela publicare, va să zică în Dumineca proximă acesteia, adecă în 9 August st. v. la 11 ore în școala din loc.

Intreprinzătorii au să depună vadiul de 10% în bani gata.

Participanții la licitațiune nu au a pretinde nici o diurnă.

Specificațiunea de măsuri și spese precum și condițiunile de licitație să pot vedea la oficiul parohial din loc.

Jamul mic din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în 24 Iunie 1909. 2—3 [7]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Concurse

Pentru întregirea definitivă a posturilor de *învățători* la școlile confesionale gr. or. rom. din **Bichigi, Brănesci, Bucoveți, Gladna-română, Fărășesci și Petroasa**.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt:

I. Bichigi

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință 12 cor.
3. Pentru adunarea generală 20 cor.
4. Pentru scripturistică 6 cor.
5. Pentru lemne 120 cor., pe seama învățătorului 80 cor. și pe seama școlai 40 cor. Lemnele va avea să le aducă învățătorul pe spesele sale.
6. Dela înmormântări, unde va fi poftit 1 cor., iar cu liturgie 2 cor.
7. Locuință liberă în edificiul școlai cu grădină de 800 □ stângeni.

II. Brănesci

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință 20 cor.
3. Pentru scripturistică 16 cor.
4. Pentru lemne 66 cor. 40 fil., pe seama învățătorului 36 cor. 40 fil. și pe seama școlai 30 cor.
5. Pentru servitorul școlai 24 cor.
6. Locuință liberă cu grădină de 1/4 juger.

III. Bucoveți.

1. Salar în bani gata 464 cor.
2. 9 Hl. grâu, 9 Hl. cucuruz.
3. Pentru conferință 20 cor.

4. Pentru scripturistică 16 cor.
5. Pentru adunarea generală 20 cor.
6. Pentru lemne 64 cor., pe seama învățătorului 40 cor. și pe seama școlai 24 cor.
7. Două jugere livadă.
- Locuință liberă cu grădină de 1 juger.
8. Dela înmormântări unde va fi chemat 80 fil., cu liturgie 2 cor.

IV. Fărășesci.

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință 16 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru servitorul școlai 16 cor.
5. Pentru lemne 64 cor., pe seama învățătorului 34 cor. și pe seama școlai 30 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 fil., cu liturgie 1 cor.
7. Locuință liberă în edificiul școlai de sub Nr. 17 cu grădină de 800 □ stângeni.
8. Un juger de pământ estravilan.

V. Gladna-română.

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Pentru conferință 16 cor.
3. Pentru adunarea generală 20 cor.
4. Pentru scripturistică 12 cor.
5. Dela înmormântări, unde va fi poftit 40 fil., iar cu liturgie 1 cor.
6. Lemne 30 metri, pe seama învățătorului 15 și pe seama școlai 15 metri.
7. Locuință liberă în edificiul școlai cu grădină de 1/2 juger.

VI. Petroasa

1. Salar în bani gata 440 cor.
 2. Pentru conferință 12 cor.
 3. Pentru scripturistică 12 cor.
 4. Pentru lemne 34 cor., pe seama învățătorului 17 cor. și pe seama școlai 17 cor.
 5. Locuință liberă în edificiul școlai cu grădină de 1/2 juger.
 6. Un jumătate juger fânaș în hotarul comunei.
- Emolumentele acestea se vor da învățătorului ales în comuna Bichigi numai până la finea anului 1909. Cu începerea dela 1 Ianuarie 1910 comuna aceasta va ridica salarul învățătoresc la 1000 cor. Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în sf. biserică și afară de biserică, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoșile cultului și ale bisericei.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea vreunui din aceste posturi, comunele nu acordă alesului nici un fel de emolument decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Făget.

Comitetul poarohial dorește ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică a respectivei comune, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Făget în 22 Iunie 1909.

2—3 [29]

În conțelegere cu comitetele parohiale

Sebastian Olariu m. p. protopresbiter tractual.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu diecezan dtto 28 Aprilie a. c. Nr. 2275 Șe se escrie concurs pentru ocuparea postului de *învățător* la școala gr. or. română din **Agadici**, protopresbiteratul Oraviței cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” cu următoarele

Emolumente:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. 16 metri lemne, (8 metri pentru învățător și 8 metri pentru sala de propunere) 96 cor.
3. Paușal pentru scripturistică 10 cor.
4. Spese pentru conferință și adunare 16 cor.
5. Cortel natural cu grădină.
6. Pentru curatorul școlai 24 cor.
7. Două jugere de pământ arător și un juger estravilan, după care alesul arc să plătească toate dările recerute.

8. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fl.

Se observă că comuna bisericească asigură alesului învățător urcarea salariului la suma minimală de 1000 cor. precum și ulterioarele cvinvenale conform dispozițiilor cuprinse în § 2. și 3 al art. de lege XXVII. din anul 1907 cu începere dela 1 Iulie 1910.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântarea bisericească. Este îndatorat a purta scripturistica ca notar al comitetului și sinodului parohial, să compună socofile bisericești și ale cultului, fără nici o altă remunerațiune.

Pentru serviciile prestate în alte comune comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursesle lor Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană, fiind adresate comitetului parohial din Agadici. Concurenții au a se prezenta, dar numai odată — în vre-o Duminecă ori sârbătoare, în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nicidecum în ziua alegerii.

Agadici în 28 Iunie 1909.

2—3 [30]

Comitetul parohial.

În conșlegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistoriu diecez n ddt 12 Ianuaric 1909, se escrie concurs pentru *parohia de clasa I.* din comuna **Săcoșul-unguresc** devenită în vacanță, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“, pe lângă următoarele emolumente:

1. Una și jumătate sesiune parohială constătătoare din 46 jugere de pământ.

2. Birul 15 oche de cucuruz dela fiecare casă și stola uzată.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avizați — recursesle lor provăzute cu documentele recerute și adresate cătră comitetul parohial din loc. — să le subștearnă Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Buziaș în termenul indicat; având, cu prealabila încunoștințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta bi-

serică pentru a-și dovedi desteritatea în serviciul divin și oratorie.

Din ședința comitetului parohial gr. or. român din Săcoșul-unguresc ținută în 18 Ianuaric 1909. 2—3 [31]

Aureliu Maghețiu m. p.
președinte

Georgiu Maghețiu m. p.
notar

În conșlegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru întregirea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din **Zorlențul-mare** se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumente:

1. Salar în bani 600 coroane.
2. Pentru lemne pe sama învățătorului 124 coroane.
3. Pentru lemne pe sama încălzirei salei de învățământ 72 coroane.
4. Diurnc pentru conferințe și adunarea generală 50 coroane.
5. Pentru scripturistica 20 coroane.
6. Pentru curățirea și încălzirea școalei 30 coroane.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 coroană.

Cortel în edificiul școlar cu două chilii, culină și cămară, grajdii și șopru pentru 1 mne, grădină pentru legume de $\frac{1}{4}$ jugher și 1 jugher pământ estravilan.

Alegândul învățător e îndatorat, pe lângă propunerea obiectelor de învățământ în școală, a conduce corul vocal bisericesc și a purta cantoratul în biserică.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

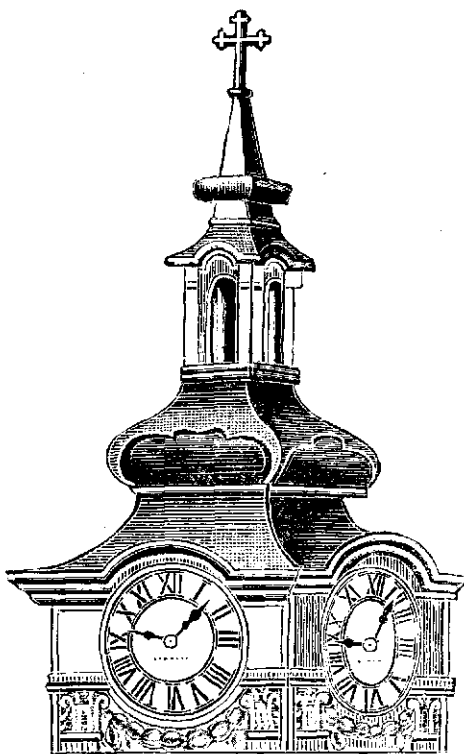
Pentru serviciile prestate în alte comune nu să acordă nici un emolument.

Zorlențul mare, din ședința comitetului parohial, ținută în 7 Iunie 1909. 3—3 [28]

Nicolae Găvrilă m. p.
notar adhoc

Antonie Atneaga m. p.
președinte

În conșlegere cu Oficiul protopresbiteral.

OROLOAGE

pentru turnuri bisericești

în esecutare solidă precum și reparatura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan Telephone 31

3—26 [1]

Villa DĂNILĂ VALUȘESCU

Herkulesfürdő — Băile-Erculane

Villă de primul rang pentru familia și pentru persoane particulare. Întocmiri moderne cu cel mai mare confort.

Villa aceasta, situată pe țărmul drept al Cernei, în fața vârfului Domogled ofere vederea cea mai frumoasă.

Clădire nouă, uscată, situată în fața soarelui. Apaduct în toate coridoarele.

Serviț culant. Liniște mare. Cea mai mare curățenie. Prețuri moderate. În lunile **Mai, Iunie, Septembrie și Octombrie** sunt prețurile următoare: 1 odaie cu 1 pat dela cor. **1.20—2.00**. 1 odaie cu 2 paturi dela cor. **2.40—3.00**.

În sezonul principal adică în lunile **Iulie, August**: 1 odaie cu 1 pat dela cor. **2.40—3.20**. 1 odaie cu 2 paturi cor. **4.—, 5.—, și 6.—**.

Fără a cruța spese și ostăneală am introdus în villa toate inovațiunile în domeniul igienei moderne, ca villa să corăspundă tuturor cerințelor.

Apaductele și canalizările sunt întocmite cu cea mai mare îngrijire și sunt supravegiate în modul cel mai perfect.

Odăile, în urma fiecărui oaspe, se desinfec-tează cu formalin; astfel fiecare primește odaie curată absolut.

Fiecare oaspe e poftit a se convinge despre situația frumoasă și sănătoasă a villei, despre comoditatea și întocmirea cu tot confortul a odăilor, precum și despre curățenia cea mai perfectă și despre serviciul cel mai esact.

Petru Valușescu
proprietar.

R. GRAU ȘI FIUL, păpucar

Karánsebes | („LA CIZMA ROȘIE“)

Telephon 47. In casa institutului pedagogic-teologic diecezan. Depositul cel mai mare în ghetete fine de dame, domni și băeți.

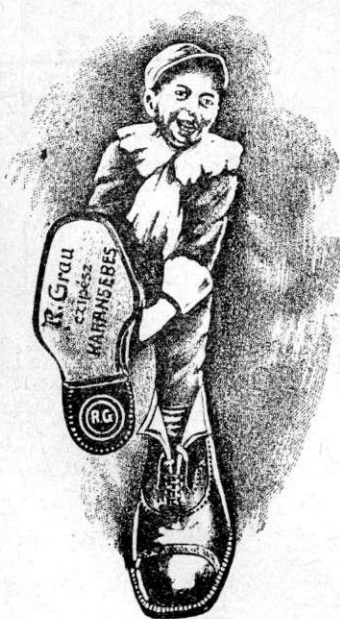
Unicul depozit al renumitelor fabricate a toată lumea

„Kobrak“ și „Danubia“

și ghetete veritabil americane.

Gătirea ghetelor fine și moderne după măsură.

Reparaturi prompt și ieftin.

CONVOCARE

P. T. Domnii acționari ai casei de păstrare, societate pe acții „Munteana“ din Cornereva se convoacă la

a IV-a Adunare generală ordinară,

care se va ținea **Duminecă în 29 August st. n. a. c. la 3 ore p. m.** în localitatea școalei comunale din loc, cu

următoarea ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre agendele anului de gestiune expirat și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii profitului curat.
3. Raportul direcțiunii cu privire la rezultatul subsemnării acțiilor din emisiunea III-a, decideră urcării capitalului social.
4. Alegerea membrilor în direcțiune conform § 16 din statute.
5. Alegerea de 3 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea membrilor delipsă în comitet.
7. Propuneri.
8. Esmiterea a doi acționari pentru verificarea protocolului luat în această adunare generală.

DIRECȚIUNEA

Activa	CONTUL BILANȚULUI				Passiva
Cassa în numărar	4657	91	Capital de acții emis. I. II		50000 —
Cambii de bancă	314719	82	Din emisiunea a III au incurs		23384 —
Dintre aceste cu acoperire hipot. Cor. „138729“—			Fond de rezervă		10350 46
Hârtii de valoare	2115	—	Depuneri spre fructificare		66910 19
Mobilier	1300	95	Reescompt		160030 —
Div. conturi debitoare	3179	40	Fond cultural		169 93
Inter. transit. la Reescompt	973	—	„ de binefaceri		70 —
			Fondul dubioaselor		400 —
			Dividende neridicate		847 64
			Tantieme		12 32
			Contrib. după interese de dep.		157 84
			Creditori		322 48
			Interese transit. anticipate		4428 —
			Spese de fondare		388 92
			Profit transpus		218 06
			Profit curat		9255 51
	326945	35			326945 35

Perderi	CONTUL PROFITULUI ȘI AL PERDERILOR				Venite
Interese după depuneri	2869	06	Interese după cambii de bancă		35839 58
Dare după int. de depuneri	296	48	Provizțiuni		38 18
Dare de stat și comună	2383	54	Profit transpus		218 06
Salarii	3180	—			
Interese de reescompt	15147	58			
Spese	1232	67			
Chirie	340	—			
Descriere din mobilier	144	54			
Dotarea fondului de rezervă	1028	38			
Profit transpus	218	06			
Profit curat	9255	51			
	36095	82			36095 82

Cornereva, la 30 Iunie 1909.

Ioan Grozavescu m. p.
director executiv

George Belcota m. p.
contabil

D i r e c ț i u n e a :

Petru Cristescu m. p.

Constantin Burdia m. p.
consilier aulic, cavaler al ordinului Francisc
Iosif, deputat dietal etc., președinte

Iosef Weil m. p.

Crăciun Brinzei m. p.

George Armaș m. p.

Subsemnatul Comitet de supraveghiere am esaminat Conturile prezente și confrontându-le cu registrele societății, le-am aflat în ordine.

Carl Schwab m. p.

Andrei Puticiu m. p.
președinte

Grigore Vasilescu m. p.

Eduard Bastius m. p.

Aug. Câmpianu m. p.

Petru Borțun m. p.

P. T. Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare cu vot deciziv în persoană sau prin plenipotențiat, sânt rugați a-și depune acțiunile ev. plenipotențele până în 26 August st. n. la 12 ore a. m. la cassa institutului. —